

Hepatitt A, B og C

Har du spørsmål om hepatitt? Svarene finner du kanskje her.

Hva er hepatitt og hva er gulsott?

Hepatitt betyr betennelse i leveren. Det kan ha mange årsaker. Gulsott betyr at man blir gul i huden og på det hvite i øyet. Det kan skyldes ofte noe galt med leveren eller med galleavløpet.

Noen får "smittsom gulsott". Hva er det?

Det er virusbetennelse i leveren som vi nå skal snakke mer om. Vi har flere forskjellige virus som kan gi hepatitt, med eller uten synlig gulfarging av huden. Det man kaller smittsom gulsott svarer vanligvis til den såkalte hepatitt A. Dette viruset spres under dårlige hygieniske forhold. Størst epidemier blir det når drikkevannet er forurensset. Spredning med matvarer skjer også. I 1995-1996 har vi i Norge mange tilfeller der blodsmitte blant stoffmisbrukere er mulig forklaring.

Hva er "narkohepatitt"?

Hepatitt av type B og C spres oftest med blodet. Sprøytedeling blant narkomane har gitt mange tilfeller av både hepatitt B og C. Disse hepatitt-typene har også vært overført på andre måter. Hepatitt B smitter lett seksuelt. Hepatitt C smitter mer sjelden seksuelt, men det forekommer. Begge kan smitte ved urene tatoveringsnåler.

Kan man få hepatitt ved blodoverføring?

I de senere år har man kunnet teste blodgivere både på hepatitt B og C, i tillegg til HIV, og i vårt land regner vi at risikoen er så å si fjernet.

Kan jeg risikere hepatittsmitte ved å være blodgiver selv?

Nei, det er utelukket.

Hvilke symptomer gir hepatitt?

Det varierer, avhengig både av hepatittsorten og alder. Typisk er litt feber, slapphet, avsmak for mat, kvalme, ubehag i magen, mørk urin, av og til lys gråaktig avføring. Det hvite på øyet blir ofte gult, og huden blir mer og mindre gulfarget. Noen føler seg svært syke, andre merker lite. Hepatitt A i barnealder går ofte ubemerket, mens voksne blir dårlige med synlig gulfarge. Hepatitt B varierer mye, fra lette til meget alvorlige sykdomstilfeller. Hepatitt C forløper ofte så mildt at man ikke skjønner hva som foregår, og det er vanlig at man ikke blir synlig gul.

Hvor lang tid går det fra man får i seg smitten til man blir syk?

Den tiden kaller vi inkubasjonstid. For hepatitt A dreier det seg om 2-6 uker, for hepatitt B 2-6 måneder og for hepatitt C oftest omkring 8 uker.

Hvor lenge er man syk?

Det varierer ganske mye, fra noen dager til flere måneder.

Jeg har hørt om kronisk hepatitt, hva er det?

Hepatitt av mer kronisk type kan ha flere årsaker og ikke alltid er det infeksjon eller virussykdom. Legen kan derfor måtte utføre en rekke undersøkelser. Hvis det er kronisk virushepatitt, er det type B eller C. Hepatitt A blir aldri kronisk. Forløpet på en kronisk hepatitt varierer også mye. Noen ganger er det bare svake blodprøve-utslag uten at pasienten merker noen ting, andre ganger er det slapphet og svekket fysisk form. Noen får skrumplever.

Finnes det medisin mot hepatitt?

Ingen antibiotika virker. Kronisk hepatitt B og C kan av og til forsøkes behandlet med et stoff som kalles interferon. Det må i tilfelle gis i sprøyter i flere måneder, og det hjelper ikke alle. Noen kan ha nytte av cortisonliknende midler, men det krever nøye vurdering og kontroll hos spesialkyndig lege.

Hva kan jeg gjøre for å unngå hepatitt?

Før reiser til land hvor hepatitt A er vanlig kan det gis gammaglobulin. Det hjelper. Før langtidsopphold i slike land kan det gis vaksine. Spør legen til råds før du reiser. Hepatitt B spres ved blod og seksuelt. Bruk av urene sprøyter og tilfeldig sex er risikabelt. Det samme gjelder hepatitt C. I visse yrker vaksineres mot hepatitt B. Det gir full beskyttelse for adskillige år. Andre kan også vaksineres, for eksempel foreldre til adoptivbarn som er hepatittsmitte, eller

familiemedlemmer til hepatitt B-infiserte personer. Det finnes ingen vaksine mot hepatitt C ennå.